

Kehittämissuunnitelma

SP:n tietohallinto

Contents

1 Johdanto	3
2 Tietohallinnon tehtävät	4
2.1 Partion sisäinen yhteistyö	4
2.1.1 ICT toiminnan kehittäminen	4
2.1.2 Tavoitteet, mittarit ja viestintä.....	4
2.1.3 Ekosysteemien hallinta	5
2.1.4 Konseptien kehittäminen	5
2.1.5 Prosessien kehittäminen	6
2.1.6 IT-projektisalkun hallinta	6
2.1.7 Perustiedon hallinta.....	6
2.1.8 Jatkuvuuden hallinta	7
2.2 IT-strategia ja hallinto.....	7
2.2.1 Strategia, hallinto ja toimintamallit	7
2.2.2 Organisointi ja kyvykkyyksien johtaminen.....	8
2.2.3 Arkkitehtuuri ja rakennemuutosten hallinta	8
2.2.4 Tietoturva, riskienhallinta ja laadunvarmistus	9
2.2.5 Taloussuunnittelu ja -seuranta	9
2.3 IT-hankinnat ja toimittajayhteistyö	10
2.3.1 Hankinta- ja toimittajastrategia.....	10
2.3.2 Tarvemäärittely, kilpailutus ja evaluointi	10
2.3.3 Neuvottelut, sopimukset ja päätöksenteko	10
2.3.4 Toimittajasuhteet, sopimushallinta ja markkina-analyysi	10
2.4 IT-projektien johtaminen ja koordinointi	11
2.4.1 Valmistelu ja Business case.....	11
2.4.2 Suunnittelu, organisointi ja käynnistys	11
2.4.3 Toteutus, testaus ja ohjaus	12
2.4.4 Koulutus ja käyttöönotto.....	12
2.4.5 Päätös ja hyötyjen realisointi.....	12
2.5 IT-palveluiden johtaminen.....	12
2.5.1 Palvelustrategia.....	13
2.5.2 Palveluiden suunnittelu	13
2.5.3 Palveluiden käyttöönotto	13
2.5.4 Ylläpito.....	13
2.5.5 Palvelun jatkuva kehittäminen.....	14
3 Yhteenveto	15
4 Ehdotus etenemisestä	16

1 Johdanto

Suomen Partiolaisten tietojärjestelmäkehityksessä ja hankkeissa on todettu olevan haasteita. Tilanne on monilta osin parempi kuin joitakin vuosia sitten: vuonna 2010 päätetty järjestön IT-strategia on tuonut yhdessä sovittuja suuntaviivoja kehitykseen, ja tähän suuntaan onkin edetty kohtuullisen hyvällä menestyksellä. Silti informaatioteknologian kehityksen myötä ja eri puolilta nousevien toiveiden ja tarpeiden lisääntyessä ei nykytilaan enää voi olla tyytyväinen.

Vaikka IT-kehitys on mennyt eteenpäin, on sekä luottamushenkilö- että työntekijäpuolen kattava kokonaisvaltainen tietohallinto puuttunut. Osaltaan tilanteeseen on vaikuttanut resurssien rajallisuus. Nykyisellään liian rajoittuneella fokuksella olevan IT-toiminnan uudelleenorganisointi kokonaisvaltaiseksi tietohallinnoksi on tarpeen.

Tietohallinnollisten haasteiden on havaittu ilmenevän asioiden hitaana etenemisenä, epäoptimaalisina päätöksinä, aiemmin sovittujen ja päätettyjen toimintatapojen noudattamattomuutena, järjestön eri osien välisen yhteistyön hankaluuksina, tekijä- ja talousresurssien käytön väärällä suuntaamisella, ja lisäksi sekä partiokentällä vallitsevien että keskusjärjestön sisältä tulevien näkemysten huomattavilla eroavaisuuksilla. Seurauksena on ollut epätietoisuutta siitä, missä ja kenen toimesta asioita suunnitellaan, kehitetään, päätetään tai tuetaan, sekä eri tavoilla ilmenevää turhautumista.

Tilanteen korjaaminen voi kuitenkin olla mahdollista suuntaamalla merkittävä ja tarkoituksenmukainen panostus tietohallinnon vahvistamiseen. Tästä syystä on myös tämä dokumentti laadittu. Olemme perustaneet pohdintamme ICT Standard Forumin tietohallintomallille (<https://www.tietohallintomalli.fi/tietohallintomalli>), joka on alun perin luotu tarpeesta johtaa tietohallintoja ammattimaisesti määrämuotoisena palveluna, ja jonka soveltaminen myös Suomen Partiolaisten hyödyksi on perusteltua.

Kappaleessa 2 on avattu tietohallintomallin mukaisesti tietohallinnon tehtävien sisältöä kohta kohdalta, verrattu kunkin osalta Suomen Partiolaisten nykytilannetta, ja tämän jälkeen listattu jatkotoimenpide-ehdotuksia. Kappaleessa 3 vedetään yhteen pohdintoja, ja kappale 4 sisältää tiivistelmän ehdotetuista jatkotoimenpiteistä.

2 Tietohallinnon tehtävät

2.1 Partion sisäinen yhteistyö

2.1.1 ICT toiminnan kehittäminen

Toiminnan kehittämisen tarkoituksena on tukea ja tehostaa muuta partiotoimintaa, tehdä ICT asiat kustannustehokkaasti ja mahdollistaa partiotoiminnan tukeminen myös pidemmällä aikavälillä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kaikkien yhteistyötahojen on työskenneltävä yhdessä toimivan tietohallinnon aikaansaamiseksi. Näitä yhteistyötahoja ovat ainakin SP:n ja piirien työntekijät, SP:n hallitus, talousvaliokunta, sekä muut SP:n luottisorganisaatiot.

Nykytila: yhteyksiä olemassa tahojen välillä, enimmäkseen ad-hoc (paitsi talous + IT-edustus tekevät tiiviimmin yhteistyötä). Olisi tarpeen panostaa vahvemmin jatkuvaan yhteydenpitoon ja yhteisiin pelisääntöihin kuin mitä tällä hetkellä on mahdollisuuksia. Ongelmana on, että IT-kehitys ei tapahdu strukturoidusti vaan asioita tehdään toisista irrallaan, omia asioita edistäen, ilman yhteistä päämäärää. Tietohallinnon nykytilaan liittyen jonkin verran dokumentaatiota on olemassa SP:n ja piirien osalta.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Partion toiminnan nykytilan kuvauksen laatiminen
  - identifioidaan ne prosessit, joiden tukemiseen käytetään tietoteknisiä järjestelmiä
2. Tietohallinnon nykytilan kuvauksen laatiminen (SP, piirit ja LPK:t, karkea taso)
3. Partion toiminnan tavoitetilan kuvauksen laatiminen
  - identifioidaan ne prosessit, joiden tukemiseen voitaisiin käyttää tietoteknisiä järjestelmiä
4. Tietohallinnon tavoitetilan kuvauksen laatiminen
5. Toimenpide-ehdotukset tavoitetilaan pääsemiseksi, eli IT-strategia

2.1.2 Tavoitteet, mittarit ja viestintä

Toiminnalla pitää olla selkeästi määritellyt tavoitteet ja niiden toteutumista pitää seurata. Tuloksia voidaan mitata palveluiden toimivuudella, kustannustehokkuudella, kehitystavoitteiden toteutumisella ja esimerkiksi asiakastytyväisyyskyselyillä. Lisäksi pitää olla toimiva sidosryhmäviestintä, missä viestintäsuunnitelman pohjalta kommunikoidaan esimerkiksi tavoitteet, kohderyhmät, keinot, aikataulut ja vastuut liittyen uusiin ICT hankkeisiin. Lisäksi vastaavaa viestintää tulee tehdä myös olemassa olevien järjestelmien osalta, jos aihetta.

Nykytila: jäsenrekisteriprojekti on noudattanut tätä periaatetta eniten, mutta muiden hankkeiden ja projektin osalta olisi paljonkin toivomisen varaa. Järjestöllä ei yleisesti ottaen ole partion sisäisen yhteistyön tavoitteita ICT:n suhteen ainakaan niin, että ne olisivat yleisesti tiedossa ja niitä noudatettaisiin.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Partion sisäiseen yhteistyöhön liittyvien tietohallinnon tavoitteiden

laatiminen

2. Tämän jälkeen mittareiden määrittely ja toteutus
3. Viestintäsuunnitelman tekeminen, sen jalkauttaminen ja noudattaminen

2.1.3 Ekosysteemien hallinta

Ekosysteemit on ”verkostoja, jotka ovat rakentuneet palvelun, teknologian tai järjestelmän ympärille”. Suomen Partiolaisilla on siis tietohallinnonkin näkökulmasta lukemattomia ekosysteemeitä. Pääosin jako kuitenkin tehdään kolmeen (ei ekosysteemin, vaan organisaation mukaan): keskusjärjestö, piirit ja lippukunnat. Lisäksi oman haasteensa hallinnalle tuovat tuhannet vapaaehtoiset luottikset keskusjärjestö- ja piiritasoilla. Kaikkien tulisi kuitenkin tehdä yhteistyötä ja tietohallinnon tulisi tukea tätä toimintaa kaikin mahdollisin tavoin. Lisäksi tulisi huomioida myös organisaation eri osissa tapahtuva itsenäinen kehitys ja kehitystarpeet sekä rajapinnat organisaatioiden välillä. Eri tahojen roolit tulisi tunnistaa ja niiden tulisi olla toisiaan täydentäviä ja yhteistyön tehokasta ja innovatiivista.

Lisäksi tietohallinnon on olennaista tunnistaa ekosysteemien elinkaari sekä suhteellinen painotus ja rooli. IT -järjestelmätkin vanhenevat ja toisinaan kehitystä voidaan auttaa päivityksillä, mutta toisinaan koko järjestelmä menee vaihtoon. Myös sillä, mikä taho toimii ekosysteemin omistajana ja missä roolissa muut siinä ekosysteemissä ovat, on merkitystä.

Nykytila: tarve tiedostettu ja ääneen lausuttu, ei konkretisoitunut.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Kun tietohallinnon nykytila identifioitu karkealla tasolla: olemassa olevien ja kehittyvien ekosysteemien tunnistaminen
2. Päätös siitä, mikä taho hallinnoi kutakin ekosysteemiä tai sen osia, jos hallinnointi tarpeen

2.1.4 Konseptien kehittäminen

Konseptien kehittämisellä haetaan mahdollisia uusia toimintatapoja, joita ICT voi tukea. Kehittäminen voi lähteä joko toiminnan tarpeista tai järjestelmien tarjoamista mahdollisuuksista.

Nykytila: Konseptien kehittäminen on vähäistä tai ainakin koordinoimatonta.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Suunnitellaan, kuvataan ja otetaan käyttöön prosessi kehitystarpeiden koordinoituun hallinnointiin. Hallinnointiin sisältyy tieto tarpeista, erilaisista hankkeista, yhteisten hankkeiden priorisoinnista, aikataulutamisesta ja resursoinnista
2. Järjestetään keräys yhteen paikkaan, sekä hallinnoidaan päätökset + priorisointi yms. sille varatulla foorumilla.

2.1.5 Prosessien kehittäminen

Prosessien kehittämisen tarkoitus on minimoida resurssitarve (aika, raha, työ), sekä tehdä itse prosessista tehokas ja tarkoituksenmukainen. Tähän päästään usein tietojärjestelmien tuella. Siksi onkin tärkeää, että eri prosessit olisi dokumentoitu ja tarkoituksenmukaiset tietojärjestelmät olisivat niitä tukemassa.

Nykytila: ad hoc? Suunnitelma tarvittaisiin.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Kun partion nyky- ja tavoitetilojen kuvaukset hahmoteltu (kohta [1.1](#)): päätetään, kehitetäänkö prosesseja, sitä tukevia järjestelmiä vai molempia (tai onko tarvetta tehdä mitään).

2.1.6 IT-projektisalkun hallinta

Suomen Partiolaisilla on jatkuvasti uusia kehittämistarpeita, joista useaan tarvitaan tietojärjestelmien tukea. Kaikki kehittämistarpeet tulisi koota yhdeksi projektisalkuksi, jotta ne voidaan keskitetysti koordinoida ja priorisoida, ja näin estää muuten todennäköinen päällekkäinen kehittäminen ja eri resurssien tuhlaus.

Nykytila: IT-ryhmällä ollut käsitys suurimmasta osasta SP:n kehityshankkeita. Joitakin yksittäisiä on edistetty toimiston kautta itsenäisesti, ja tieto näistä levinnyt muualle vasta jälkepäin. Useiden piirien tilanne on jollain viiveellä tiedossa erityisesti laajennettujen valiokuntien kautta. Priorisointia on tehty etenkin IT-strategian pitkän aikavälin suunnitelman mukaan. Silti meillä on (tälläkin hetkellä) työn alla hankkeita, jotka on suunniteltu vain yhdestä näkökulmasta ja jotka menevät osin päällekkäin tai ovat jopa ristiriidassa olemassa olevien järjestelmien suhteen.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. SP:n toimistolle työntekijä, jonka vastuulla on kerätä ja ylläpitää IT - projektisalkkua: tarpeita, ideoita ja projekteja eri vaiheissa
2. Tietohallintoryhmä, jonka tehtävänä on työstää ideat, tarpeet yms. varsinaisiksi projektiehdotuksiksi, jotka priorisoidaan, aikataulutetaan ja resursoidaan aikataulun mukaisesti
3. Tietohallintoryhmä esittelee priorisoidut tarpeet keskitetysti (Laajennetulle) Talousvaliokunnalle resursointia ja mahdollista uudelleenpriorisointia varten.

2.1.7 Perustiedon hallinta

Perustiedot ovat tyypillisesti useille toiminnoille ja järjestelmille yhteisiä tietoja. Nämä tiedot pitäisi löytyä keskitetysti muutamasta järjestelmästä, ja olla kaikkien asiaankuuluvien järjestelmien saatavilla. Näitä kriittisiä perustietoja pitää myös ylläpitää ja siten varmistaa, että ne ovat ajan tasalla, pääsy niihin on tarkoituksenmukaisesti rajattua ja tieto on myös saatavilla erilaisissa häiriötilanteissa.

Nykytila: Käyttäjätiedot ja -oikeudet edelleen hajallaan moninaisissa järjestelmissä. Jäsenrekisteri- ja PartioID -uudistusten kautta on tullut jo parannusta, mutta asia ei silti ole vielä kunnossa.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Identifioidaan eri käytössä olevien järjestelmien perustiedot
2. Määritellään perustietojen omistajatahot
3. Laaditaan tietovirtojen kuvaus eri järjestelmien välillä
4. Toteutetaan mahdolliset nopeat parannukset. Esim. identifioidaan olemassa olevat järjestelmät, jotka voisivat hyötyä jäsenrekisteriin tallennettavien tietojen tai PartioID:n olemassaolosta.

2.1.8 Jatkuvuuden hallinta

Jatkuvuuden hallinnan tarkoitus on ennaltaehkäisevän suunnittelun ja toiminnan avulla tarjota häiriötön palvelu. Tämä tarkoittaa häiriöiden minimointia (järjestelmien viansietokykyä), poikkeustilanteiden hallintaa, sekä muutosten ja jatkokehityksen hallintaa.

Nykytila: lähinnä reaktiivista. Projektivaiheessa on joidenkin palvelujen osalta saatettu suunnitella tätä etukäteen. Monien palvelujen teknisestä hallinnasta vastaa ulkopuolinen yritys ylläpitosopimuksen mukaisesti. Ylätasolla IT-palvelusalkun kokonaisuuden sekä yksittäisten palvelujen hallinta on puutteellista.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Kun tietohallinnon nyky- ja tavoitetilojen kuvaukset hahmoteltu (kohta [1.1](#)): tunnistetaan eri palvelukokonaisuuksien kyvyt ja tarpeet häiriöttömään palvelutarjontaan.
2. Tämän jälkeen laaditaan ehdotus jatkotoimenpiteistä.

2.2 IT-strategia ja hallinto

2.2.1 Strategia, hallinto ja toimintamallit

Tietohallinto tarvitsee ajantasaisen ICT –strategian toimiakseen tavoitelähtöisesti, suunnitellusti ja tarkoituksenmukaisesti.

Nykytila: IT-strategia vuodelta 2010

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Laaditaan päivitetty IT-strategia ja määritellään sen päivitysprosessi osaksi tietohallintoa.

2.2.1.1 Toimiva tietohallinto

Järkevä toiminta vaatii hallintomallin, jossa tietohallinnon johtaminen tapahtuu tässä dokumentissa kuvatuin tavoin.

Nykytila: Tietohallinto on tällä hetkellä melko olematonta. Tietohallinnon osia hoitavat IT-ryhmä, talousjohtaja +toimisto, viestintä, talousvaliokunta ja muut luottamushenkilöt satunnaisesti, mutta tekemisen koordinointi ei toimi kokonaisuutena.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi (toimiva tietohallinto ja toimintamallit)

1. Perustetaan tietohallintoryhmä, joka ryhtyy hallitusti ja ammattimaisesti pystyttämään toimivaa tietohallintoa Suomen partiolaisten tarpeisiin.

2.2.1.2 Toimintamallit

Tietohallinto tarvitsee kaikelle toiminnalleen toimintamallit, joissa pelisäännöt, suuntaviivat toiminnalle, roolit ja vastuut on selkeästi kuvattu. Toimintamalleihin kuuluvat muun muassa tietoturvaliittimet, hankintapolitiikka, arkkitehtuuriperiaatteet, sekä palveluiden ja projektien johtamisen menetelmäkuvaus ja ohjeet.

Nykytila: on periaatteessa IT-hankintaprosessi, mutta käytäntö? Järjestelmät ja vastuut -dokumentti on mutta päivitettävä.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Määritellään tietoturvaliittimet
2. Määritellään arkkitehtuuriperiaatteet
3. Määritellään hankintapolitiikka ja päivitetään hankintaprosessi
4. Tehdään palveluidenhallinnan menetelmäkuvaus
5. Tehdään IT –projektien johtamisen menetelmäkuvaus sekä dokumenttipohjat

2.2.2 Organisointi ja kyvykkyyksien johtaminen

Tietohallinto pitää organisoida niin, että se parhaalla mahdollisella tavalla palvelee tarkoitustaan. Siihen tarvitaan organisaatiomalli, josta löytyvät tarvittavat toimijat tehtävänkuvauksineen ja vastuualueineen.

Nykytila: kokonaisvastuu hakusessa? Ei selkeää kuvaa, asioita tapahtuu eri tavoilla riippuen siitä, kuka on tekemässä.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Luodaan organisaatiomalli
2. Hankitaan ihmiset luomaan ja ylläpitämään Suomen partiolaisten tietohallintoa

2.2.3 Arkkitehtuuri ja rakennemuutosten hallinta

Kuten ICT Standard Forumissa sanotaan: ” Kokonaisarkkitehtuuri kuvaa, kuinka organisaation elementit – organisaatioyksiköt, ihmiset, toimintaprosessit, tiedot ja tietojärjestelmät – liittyvät toisiinsa ja toimivat kokonaisuutena.” Kokonaisarkkitehtuuri

voidaan jakaa kuuteen osa-alueeseen: järjestelmät, teknologia, tieto, liiketoiminta, hallintomalli sekä periaatetasoon. Periaatetasosta taas löytyvät kokonaisarkkitehtuuriperiaatteet ja –linjaukset, tietoturvapoliittikka ja –periaatteet sekä mahdolliset ulkopuolelta ohjaavat tekijät.

Nykytila: olemassa oleva IT-strategia => kokonaisarkkitehtuuri, periaatteita, hallintoa... Jonkin verran sekalaisesti. Rakennemuutosten hallinta ei nyt ajankohtainen?

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Laaditaan puuttuva ja päivitetään olemassa oleva ohjeistus

2.2.4 Tietoturva, riskienhallinta ja laadunvarmistus

Tietohallinto tarvitsee tietoturvasuunnitelman ja –ohjeistuksen koko arkkitehtuurille, sekä sen osille. Näiden noudattamisella turvataan tiedot, tietojärjestelmät sekä tietoliikenne. Sen lisäksi tarvitaan riskienhallintasuunnitelma sekä laadunhallintasuunnitelma. Riskienhallinta on usein osa laajempaa riskienhallintaa (resurssit), mutta laadunvarmistuksella pyritään vaikuttamaan muun muassa IT -projekteihin, sekä järjestelmien ylläpitoon, tukeen ja jatkokehitykseen.

Nykytila: tietoturvan seuraaminen lähinnä luottispohjalta. Talousvaliokunta seuraa operatiivisia riskejä ylätasolla.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Laaditaan näihin (tietoturva, riskienhallinta ja laadunvarmistus) ohjeistukset ja suunnitelmat

2.2.5 Taloussuunnittelu ja -seuranta

Tietohallinto ja varsinkin sen alla hallinnoidut tietojärjestelmät, niiden ylläpito, tuki, jatkokehitys sekä uusien järjestelmien hankkiminen ei ole ilmaista. Joskus itse hankkiminen voi olla (lähes) ilmaista, mutta kustannukset tulevatkin ylläpidosta ja mahdollisesta jatkokehityksestä. Siksi onkin tärkeää, että taloussuunnittelu ja –seuranta ovat kiinteä osa tietohallintoa. Talouden alueeseen kuuluvat muun muassa budjetointi, kustannusseuranta, hinnoittelu, laskutus, kustannusten allokointi sekä ennustaminen.

Nykytila: IT-ryhmä (osittain), talousvaliokunta, talousjohtaja; isommat projektit itsenäisesti omien budjettiensa mukaisesti.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Laaditaan näihin ohjeistukset ja suunnitelmat niin, että kaikki osaavat niitä noudattaa

2.3 IT-hankinnat ja toimittajayhteistyö

2.3.1 Hankinta- ja toimittajastrategia

Tämän strategian tarkoitus on parantaa tehokkuutta, kustannusten hallintaa, joustavuutta sekä jatkuvuuden varmistamista.

Nykytila: olemassa oleva IT-strategia (vuodelta 2010) ja IT-hankintaprosessi, tarvitaan uudistusta.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Laaditaan hankinta- ja toimittajastrategia
2. Järjestetään organisaatio, jonka vastuulla on em. strategian noudattamisen valvonta
3. Nimetään vastuuhenkilö (t) koordinoimaan hankintaa ja toimittajayhteistyötä

2.3.2 Tarvemäärittely, kilpailutus ja evaluointi

Nämä ovat osa hankintaprosessia ja tulevat itse asiassa määriteltyä jo IT –strategiassa ja siihen liitettyssä hankintaprosessissa. On tärkeää, että kaikkia vaiheita noudatetaan sovitusti, jotta tuloksena on strategisesti oikeanlainen järjestelmä, joka sopii myös olemassa olevaan arkkitehtuuriin.

Nykytila: tarvemäärittely toimii välillä hyvin, mutta varsinkin koordinoimattomissa projekteissa jää usein tekemättä. Kun päästään kilpailutus- ja evaluointivaiheeseen, asiat toimivat tällä hetkellä suhteellisen hyvin IT-ryhmän kautta.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Laaditaan ohjeistus tarvemäärittelyn tekemiseen (Tarvemäärittely alkaa toimia yleisemminkin, kun IT-hankintaprosessi on päivitetty ja sitä noudatetaan)

2.3.3 Neuvottelut, sopimukset ja päätöksenteko

Nämä ovat edelleen osa hankintaprosessia.

Nykytila: toimii suhteellisen hyvin.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Dokumentoidaan nykyinen toimintatapa

2.3.4 Toimittajasuhteet, sopimushallinta ja markkina-analyysi

Toimittajasuhteita pitäisi ylläpitää niin projektin, ylläpidon kuin jatkokehityksenkin aikana. Sopimuksia taas pitäisi hallita niitä seuraamalla, muutoshallinnan avulla sekä arkistoimalla vanhat sopimukset. Markkina-analyysi on apuna silloin, kun tehdään isoja hankintoja ja vaihtoehtoisina toimittajina on useampi kuin yksi varteenotettava vaihtoehto.

Nykytila: olemassa olevien sopimusten seuranta ylläpitovaiheessa? Tätä ei mikään tahon aktiivisesti valvo tai hoida, mikäli näkyviä ongelmia ei ilmene.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Dokumentoidaan nykyinen toimintatapa
2. Tämän jälkeen laaditaan parannusehdotukset

2.4 IT-projektien johtaminen ja koordinointi

IT –projektit vaativat johtamista. Koko prosessi tulee olla hyvin dokumentoitu jo etukäteen ja ohjeita tulee noudattaa. Jos projektilla on vaikutusta jo olemassa oleviin järjestelmiin tai toiseen, meneillä olevaan projektiin, tulee nämä rajapinnat huomioida sekä suunnittelussa että toteutuksessa.

Nykytila: projektityöskentely lienee SP-IT:n parhaiten hallussa olevia asioita, mikäli projektoitu, käynnistetty ja hallittu IT-ryhmän tai talousvaliokunnan kautta. Muissa tapauksissa menestys vaihtelevampaa.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Kun on toimiva tietohallinto: otetaan päivitetty IT-hankintaprosessi käyttöön

2.4.1 Valmistelu ja Business case

IT –projektin käynnistämistä edeltävä valmistelu on tehtävä huolella. Valmisteluihin kuuluvat muun muassa esiselvitys ja nykytilan arviointi, projektin valmistelevat toimenpiteet sekä toteutuspäätöksen tekeminen.

Nykytila: projektityöskentely lienee SP-IT:n parhaiten hallussa olevia asioita, mikäli projektoitu, käynnistetty ja hallittu IT-ryhmän ja talousvaliokunnan yhteistyönä. Muissa tapauksissa menestys vaihtelevampaa.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Esiselvitysstandardin luonti

2.4.2 Suunnittelu, organisointi ja käynnistys

Projektipäällikön tehtävänä on laatia projektisuunnitelma ja esittää se projektin Ohjausryhmälle hyväksyttäväksi. Näin varmistetaan laadukas alku projektille.

Nykytila: projektipäällikön ja OHRY:n valinta useimmiten ok. Sen sijaan jo projektisuunnitelmat ovat todella eritasoisia ja riippuvat täysin vaalitun projektipäällikön osaamisesta ja viitseliäisyydestä.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Laaditaan ohjeistukset projektien organisoinnille
2. Laaditaan IT-projektisuunnitelmapohja tietyn suuruisille projekteille
  - a. ohjeistus tapauksiin, jos jokin otsikko ei ole relevantti

2.4.3 Toteutus, testaus ja ohjaus

Toteutus, testaus ja ohjaus ovat myös projektipäällikön ja ohjausryhmän tehtäviä.

Nykytila: projektipäällikön ja OHRY:n toiminta ok, mikäli hallittu IT-ryhmän ja talousvaliokunnan avulla.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Kuvataan mahdolliset toteutusmallit
2. Laaditaan ohjeet ja lista hyvistä käytännöistä

2.4.4 Koulutus ja käyttöönotto

Uuden järjestelmän vaatima koulutus pitää suunnitella ja toteuttaa huolella. Koulutusmateriaalit ja järjestelmän käyttöohjeet ovat olennainen osa koulutuskokonaisuutta. Käyttöönotto vaatii myös huolellista suunnittelua ja toteutusta, joka tulisi pääpiirteissään kuvata käyttöönottoprosessina.

Nykytila: Koulutus ja varsinkin kokonaisvaltainen käyttöönottosuunnitelma prosesseineen ja tiedottamisineen unohtuu tai on aivan liian puutteellista nykyään. Lisäksi uusi järjestelmä jää pääsääntöisesti joko IT-ryhmän luottisten ylläpitoon, joskus toimittajan ylläpitoon tai ylläpitoa tukineen ei ole kunnolla edes suunniteltu.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Laaditaan käyttöönottoprosessin prosessikuvaus

2.4.5 Päätös ja hyötyjen realisointi

Projektin päättäminen on tärkeä osa koko projektia. Silloin hoidetaan kaikki avoimet asiat, kirjoitetaan loppuraportit sekä siirretään projektin tuotos (tuotokset) osaksi kiinteää organisaatiota ja prosesseja.

Nykytila: Loppuraporttien taso vaihtelee suuresti, samoin tuotosten siirtäminen osaksi kiinteää organisaatiota. Tämä näkyy muun muassa kaaoksena piiri- ja SP:n toimistolla, kun käyttäjät kysyvät apua sieltä, mistä luulevat sitä saavansa.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Osa käyttöönottoprosessin prosessikuvausta

2.5 IT-palveluiden johtaminen

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Perustetaan vastuullinen organisaation osa prosesseja määrittelemään, ylläpitämään ja valvomaan eli "Tietohallintoryhmä" tai vastaava.

2.5.1 Palvelustrategia

Palvelustrategia määrittelee sen, miten IT –palveluita johdetaan. Se kattaa ainakin seuraavat prosessit: IT-palvelujen strategianhallinta, palveluportfolionhallinta, kysynnänhallinta sekä toimittajayhteistyö- ja partiokenttäsuhteiden hallinta.

Nykytila: hallinta vähäistä tai ainakin koordinoimatonta

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Laaditaan kuvaukset prosesseista

2.5.2 Palveluiden suunnittelu

Palvelustrategian pohjalta tehdään kuvaus saatavilla olevista ja saatavilla oltavista palveluista. Palveluiden suunnittelun prosesseja ovat: sen koordinointi, palveluluettelon ja –tason hallinta, saatavuuden ja kapasiteetin hallinnat, IT –palvelun jatkuvuuden hallinta, tietoturvan hallinta sekä toimittajahallinta.

Nykytila: hallinta osin puuttuu tai on vähäistä ja hyvin pitkälti koordinoimatonta. Kuksan suunnittelun ja keskusjärjestöön palkattavan henkilön avulla tätäkin on pyritty parantamaan.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Laaditaan kuvaukset prosesseista
2. Hankitaan tarvittavat resurssit
3. Hankitaan tarvittavat työkalut palvelupyyntöjen käsittelyyn (tiketöintijärjestelmä)

2.5.3 Palveluiden käyttöönotto

Palveluiden käyttöönotto on suunniteltava huolella, jotta muut palvelut eivät häiriintyisi, sekä palvelu tulisi saumattomasti osa kiinteää organisaatiota. Seuraavat prosessit pitäisi ainakin kuvata: muutoksenhallinta, muutoksen evaluointi, käyttöönoton suunnittelu ja tuki, jakelun- ja käyttöönoton hallinta, palvelun validointi ja testaus, palveluomaisuuden- ja konfiguraation hallinta sekä tietämyksenhallinta.

Nyt: hallinta vähäistä tai ainakin koordinoimatonta, pois lukien isoimpien projektien osalta.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Laaditaan kuvaukset prosesseista

2.5.4 Ylläpito

Lähtökohtaisesti kaikki IT –järjestelmät tulisi olla ammattilaisten (tai riittävän monen luottiksen) ylläpitämiä, jos ne ovat strategisesti tärkeitä tai ne ovat keskitetyn palvelunhallinnan piirissä. Ainakin seuraavat prosessit tulisi olla kuvattuna kaikkien palvelunhallinnan piirissä olevien järjestelmien osalta: kehitysehdotusten huomiointi ja hallinta, häiriönhallinta, ongelmanhallinta, palvelupyynnöt sekä käyttäjätilien ja

käyttöoikeuksien hallinta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kaikki Partio-IT:n järjestelmät (ks. [Partio-IT:n järjestelmät](#)), sekä työntekijöiden rauta, softa ja tukipalvelut tulisi olla kuvattuna.

Nykytila: hallinta vähäistä tai ainakin koordinoimatonta, pois lukien isoimpien projektien osalta.

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Laaditaan kuvaukset prosesseista
2. Päivitetään kuvaus IT-järjestelmistä
3. Varmistetaan, että kaikki IT –järjestelmät ovat osa kuvattuja prosesseja

2.5.5 Palvelun jatkuva kehittäminen

Palveluita tulisi jatkuvasti kehittää, samoin kriittisiä sovelluksia ja järjestelmiä. Apuna kehitystarpeen tunnistamisessa voidaan käyttää sisäisiä ja ulkoisia katselmoiteja, suorituskyvyn mittauksia, sekä rekisteriä kehittämismahdollisuuksien kirjaamiseen (tiketöintijärjestelmä).

Nykytila: vähäistä tai ainakin koordinoimatonta

Ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

1. Laaditaan jatkuvan kehittämisen prosessi ja ohjeistus
2. Hankitaan tiketöintijärjestelmä

3 Yhteenveto

Tässä dokumentissa on pohdittu tietohallintoa koskevia asioita, joiden tulisi tavalla tai toisella olla myös SP:ssä kunnossa. Tietohallintomalli antaa hyvän ja valmiiksi mietityn kehyksen SP:n tilanteen tarkasteluun. Mallia ei ole tarkoitus orjallisesti noudattaa, vaan soveltaa vallitsevaan tilanteeseen ja tunnistaa tärkeimmät vahvuudet ja kehityskohteet, joiden pohjalta on mahdollista muotoilla perusteltuja johtopäätöksiä sekä suunnitella tarvittavat toimenpiteet.

Peilattuamme SP:n tilannetta tietohallintomalliin vaikuttaa siltä, että tällä hetkellä parhaiten toimivia osa-alueita ovat IT-projektien läpivienti, kunhan varsinainen tarve on ensin kunnolla projektoitu talousvaliokunnan tai IT-ryhmän kautta.

Oleellisimmat puutteet löytyvät tietohallinnon yleisistä, partion strategiaan ja tarpeisiin liittyvistä yhteisistä linjauksista ja niiden noudattamisesta, IT-palvelukokonaisuuden suunnittelusta, johtamisesta ja viestinnästä, yhteistyöstä organisaation eri osien välillä, valmiista malleista informaatioteknologisten kehitystarpeiden tukemisessa erityisesti tietojärjestelmien hankintaprosessin kautta ennen varsinaisten projektien käynnistämistä, sekä projektien päättymisen jälkeen ylläpitovaiheessa olevien tietojärjestelmien hallinnasta.

Analyysin lopputuloksena tuotimme ehdotuksen jatkotoimenpiteistä.

4 Ehdotus etenemisestä

Järjestön nykyisen organisaation mukaiset talousvaliokunta ja sen alainen IT-ryhmä kykenevät tällä hetkellä tahoillaan edistämään tietohallinnollisia asioita joko ylätasolla talousohjauksen kautta, tai toisaalta teknisellä ja projektitasolla. Kuten todettu, järjestöstä kuitenkin puuttuu kokonaisvaltainen tietohallinto, joka ei tällä hetkellä varsinaisesti tapahdu talousvaliokunnan eikä IT-ryhmän kautta.

Ehdotamme, että talousvaliokunta perustaa uuden tietohallintoryhmän, jonka vastuulla on tietohallinnon johtaminen ja viestintä, sen konseptien kehittäminen, prosessien ylläpito sekä aktiivinen kommunikointi organisaation muiden osien kanssa tietoteknisten tarpeiden suhteen.

Lisäksi ehdotamme, että nykyisen kaltainen IT-ryhmä jatkossa fokusoituu tekniseen konsultointiin, projektivaiheen työhön ja tukeen. IT-projektien projektipäälliköt olisivat jatkossa mukana IT-ryhmän toiminnassa saamassa tarvittavaa teknistä tukea ja konsultaatiota myös varsinaisen projektiryhmän ulkopuolelta.

Molempien näiden ryhmien suhteen on laadittava tarkemmat kuvaukset perustehtävistä ehdotettujen suuntaviivojen mukaisesti.

Tietohallintoryhmän ensimmäisiin toimenpiteisiin sisältyvät partion toiminnan nykytilan ja tavoitetilan kuvausten selvittäminen, sekä tämän jälkeen tietohallinnon nykytilan ja tavoitetilan kuvausten laatiminen. Näiden perusteella ryhmä laatii toimenpide-ehdotukset tavoitetilaan pääsemiseksi, eli uuden IT-strategian.

Toinen pikaisesti suoritettava toimenpide olisi nyt käynnissä tai jonossa olevien IT-projektien priorisointi ja aikatauluttaminen niiltä osin, kun investointisuunnitelmat tai päätökset ovat olemassa.

Seuraavaksi tietohallintoryhmä ryhtyisi toteuttamaan kohdassa 2 identifioituja tehtäviä priorisoidusti niin, että sovitun aikataulun mukaisesti eri osa-alueita edistettäisiin kokonaisvaltaisen tietohallinnon saamiseksi Suomen partiolaisille.